

La pel·lícula de la
Història

Monarquies i repúbliques

Matar a un rey

Francesc M. Rotger

Entre les pel·lícules de gènere històric que, en les darreres setmanes, han anat estrenant entre nosaltres, em sembla que és de justícia destacar *Matar a un rey*, de Mike Barker. Constitueix una nova demostració que ningú com els britànics, per filmar produccions d'aquestes que es diuen "d'època". En general, realitzen minucioses reconstruccions d'escenaris, amb vestuari i ambientació convincents; i, un aspecte aquest gens secundari, saben aprofitar-se dels seus excepcionals patrimonis artístics i paisatgístics. *Matar a un rey*, que se situa a l'Anglaterra de mitjans del segle XVII, no es tan sols una lliçó de història ben contada (que ja n'hi hauria prou). És, al mateix temps, una reflexió, lúcida i amarga, sobre l'amistat i la lleialtat, en el pla estrictament humà; i, a un altre nivell, sobre les revolucions i sobre la manera en la qual, en diferents ocasions al llarg de la Història, alguns revolucionaris que han lluitat contra una tirania, una ve-

gada que han aconseguit el poder, s'han transformat en els nous tirans.

En aquest sentit, el personatge central de la pel·lícula és Oliver Cromwell, líder de la lluita de l'exèrcit del Parlament (el New Model Army) contra l'absolutisme del rei Charles I. I, a continuació, dictador sanguinari de la República anglesa, amb el títol de *lord Protector*, fins a la seva mort (1658). Enrique Jardiel Poncela, a la seva novel·la gairebé clàssica *Amor se escribe sin hache*, parla d'un personatge seu que "es deia Oliverio (com Cromwell) i tenia cara d'assassí (com Cromwell també)". El cert és que aquest paper històric, a *Matar a un rey*, està a càrrec d'un actor sens dubte amb un rostre i una expressió una mica inquietants: Tim Roth. No record cap altra producció cinematogràfica inspirada en aquesta mateixa figura que no sia *Cromwell* (1970), de Ken Hughes; un altre actor, també excel·lent, també amb una certa especialització en personatges complexos, Richard Harris, interpretava Cromwell. El rei Charles I, a *Cromwell*, era Alec Guinness. A *Matar a un rey*, aquest ma-

teix paper el fa Rupert Everett (com a mínim, aquesta és la segona vegada que encarna un monarca britànic, ja fou Jordi IV, si bé aleshores només príncep de Gal·les, es a dir, hereu del tron, a *La locura del rey Jorge*). Una particularitat de la nova versió de Mike Barker és que trasllada el protagonisme a un tercer personatge molt menys conegut: Thomas Fairfax, amic i company de Cromwell, però contrari a l'execució del rei.

La caiguda d'una república, la francesa, com a conseqüència de la invasió alemanya el 1940 (amb la immediata divisió del país en dues parts: una ocupada pels nazis i una altra dirigida pel govern col·laboracionista del mariscal Petain) és el teló de fons de *Bon voyage*, de Jean-Paul Rappeneau, una altra estrena recent; sembla que inspirada a la infantesa del realitzador, i ambientada a un Bordeus on cerquen refugi el Govern, el Parlament i altres personalitats. Una pel·lícula, d'altra banda, sense massa interès i a la qual em tem que no afavoreix la presència de la inexpressiva Isabelle Adjani. ■